

„Jóslatok” az enyhe télre

Az idei tél rendkívüli enyhéjére már jóelőre utaltak jelek: késői virágzások a növényvilágból, a madárvilágból pedig, hogy a fecskék költése és vonulása késő őszig húzódott, s hogy a bicek még decemberben is itt voltak. Néhány helyen — főleg Szeged és Hódmezővásárhely vidékén — pajzos canokók, Baranyában szürkegémek jelenleg is találhatók. Ugyanakkor feltűnően kevés a varjú, a városokban alig látni cinkét. A tavollétükkel tüntető csonttollú madarak zöme valószínűleg Észak- és Északkelet-Európában telel. A tavaly hazánkban gyűrűzött csonttollúak közül néhány január első napjaiban esett zsákmányul az Ural nyugati lejtőin. A jelek mindenestre kedvezőek: arra vallanak, hogy a tél valószínűleg továbbra is enyhe marad. (MTI)

Pályázat az új „Nemzetire”

A Magyar Építőművészek Szövetsége, a Művelődésügyi Minisztérium és az Építésügyi Minisztérium felkérésére a budapesti 1200 férőhelyes új Nemzeti Színház építészeti koncepciójának kialakítására nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázaton részt vehetnek a tervpályázati szabályzatban előírtaknak megfelelően az európai szocialista országok építészei, építész-kollektívái.

A részletes pályázati kiírás 1965. évi január 31-től vehető át a Magyar Építőművészek Szövetsége titkárságán (Budapest, VIII. kerület, Puskin utca 26. szám.)

Föld alatti szenzáció

Tizenhét évszázada aluszsa álmát egy hatalmas agyagszobor a dél-tadzsikisztáni dombok alatt. A szobrot most találták meg tadzsik régészek, akik egy hatodik-hetedik századbéli buddhista kolostor nyomai után kutattak.

Az egyik üreg feltárásakor a kutatók furcsa „absztrakt” szoborformákra bukkantak: találtak egy másfél méteres emberi „talpat”. A becslések szerint mintegy 11 méter hosszú agyagszobor feltárása folyamatban van.

Mi a gamma-globulin?

Az egészségügyi miniszter rendelete szerint a koraszülötteket és a 2500 grammnál kisebb súllyal született csecsemőket három hónapos korukig havonta egyszer gamma-globulin oltással kell védeni.

Dr. Backhausz Richárd kandidátus, a humán oltóanyagtermelő és kutató intézet tudományos igazgatója ezzel kapcsolatban a következőket mondta az MTI munkatársának.

Az oltásokhoz szükséges gamma-globulint emberi vérből állítjuk elő. A gamma-globulin minden — különböző fertőzéseken át — egészséges ember vérében megtalálható. A betegségek átvételekor ugyanis a szervezet különböző ellenanyagokat termel, amelyek mind fehérvérsejtek, elsősorban gamma-globulinok. Körülbelül ezer embertől kell vért venni ahhoz, hogy a népességben kitermelődött összes ellenanyagokat tartalmazó gamma-globulint tudjuk előállítani.

Legfőbb ideje! Munkásvélemények a „vándormadarak”-ról

A jutaárugyár varrodájában viszonylag türethetőbb a zaj. A földszintről csak tömpán hallatszik a szövőgépek csattogása, lehet beszélgetni anélkül is, hogy egymás fülebe kiabálnánk. Az asszonyok, akikkel véleményét cseréltünk, vagy inkább egyeztetünk, már 32—33 éve nyelik itt a port, ismernek minden zugot, zórejtot, gépet, sőt a munkástársak nagy részét is. Tudják, hogy ennek igen fúrja a keze, annak rendes, megállapodott a gondolkodása, amannak meg csak azért kell a kereset, hogy többet költöthesse magára.

Egyébként jól összeforrt ez a kollektíva, csak elvétve kerülnek ide úgynevezett vándormadarak. Az új munkások többsége fiatal lány, akik csendesebbek, s inkább hajlanak az idősebbek tanácsára, mint a férfiak. Ambrus Béláról — vagy másfél évvel ezelőtt fordult meg a gyárban, de hamarosan továbbállt — csak halomából tudnak. A fiatal embernek állítólag a jutaárugyár volt a huszonharmadik munkahelye. Mint kiderült, erre a típusra kimondottan haragszanak itt, mert az ilyen csak magával törődik, közömbös számára mások gondja-baja, s pláne az ország, a társadalom fejlődése.

Kik ellen? Ebben az ügyben mozdítanak néhányan ítéletet, sajnos, a „vándorok” távollétében. Háring Rudolfné például a következőket fejtette:

Amikor a törvényerejű rendelet megjelent, eleinte nem értettük, miről is van szó. Nem a lényegét láttuk benne rögtön, hanem azt, hogy az igazgató ezentúl bárkit elbocsáthat. Minket talán jobban nyugtalanított a dolog, mint akik ellenírnyul, hiszen az örökké vándorlók egy része úgy fogta fel: ha egyik helyen kitélik az ideje, akkor megy arrébb egy házzal. Egy ideig az motoszkált a fejünkben, hogy az igazgatói jogkörrel nemcsak élni lehet, hanem visszaélni is, mert elvégre a tizenöt évet meghaladón egy helyen dolgozó munkás elbocsátásához is lehet — ha nagyon akarnak — indokot találni. Persze aztán rájöttünk, hogy ezeket az intézkedéseket éppen a mi érdeklünkben hozták. Az elbocsátástól nem annak kell tartania, aki becsületként fogja fel a munkát, hanem annak, aki a gépet csak támasztani szereti a hátával, s még ez sem felel meg neki.

Petrina Györgyné vette át a szót:

Szerintem, aki ad valamit a becsületére, az egyszerűen képtelen megérteni az ide-oda szaladozókat. Még meg sem melegedtek egy munkahelyen, máris bűdös volt nekik a levegő. A rendes munka helyett örökké

másutt járt az eszük, s így persze hogy gyérebben kerestek néha. Ahelyett, hogy beilleszkedtek volna a kollektívába és egy kis igyekezettel magalapozták volna a jövőjüket, mindent fumigáltak, kifogásoltak. Es mihelyt néhány forinttal többet ígértek nekik valahol, már szedték is a cókmojúkat. Már legfőbb ideje volt, hogy változtattak ezen a lehetetlen helyzeten.

Mindenkit érdekel A beszélgetésre többen is odafigyelték a közelben foglalatokodók közül. Igen, mindenkit érdekel ez a téma. Helyeselték az elhangzottakat, majd Nagymihály Jolánt is meghallgatták, aki folytatta társa gondolatát:

Nagyon fontos, hogy ezentúl egy nyelven beszéljenek a vállalatvezetők, különben az új rendelkezésekre kár volt papírt és energiát pazarolni. Bár a kedvezmények elvonása, a különféle megkötöttségek valószínűleg gondolkodásra készítik az „érintetteket”, mégis elengedhetetlen, hogy miután a jutában kezükbe adják a munkakönyvet, ne fogadják őket például tárt karokkal a textilművekben. Várható, hogy a felelőtlenkedők hangoskodnak majd emiatt, hivatkozva jogokra, emberségre, szociális helyzetre stb., de ez nem szabad, hogy bárkit is megtéveszsen. A felelőtlenek megrendszabályozása nem emberellenes cselekedet, hanem nagyon is emberséges a többség szempontjából.

Csak helyeselni lehet... Császár Nándorné szerint a régi állapot sértette a tisztességesen dolgozókkal igazságérzetét. Meggyőződéssel szolt arról, hogy a munkásoknak sokkal többet kellene beszélniük a fe-

gyelmezetlenség és a munkaerő-vándorlás káros következményeiről, súlyos anyagi kihatásairól. Ha a többség minden üzemben rendszeresen foglalkozna ezzel a kérdéssel, vagyis segítene a pártszervezetnek, bizonyosan rendet lehetne teremteni.

Valahol olvastam — mondotta —, hogy egy ember ki- és belépése átlagosan öt és fél ezer forint értékű termelés kiesést okoz a népgazdaságnak. Csak helyeselni tudom tehát, hogy véget vegnek az ilyen pénzdobálásnak. Mit tagadjam: harminchárom év óta én már eléggé elfáradtam, szívesen nyugdíjba mennék. Hangosan gondolkodom, amikor azt mondom: ha mindenki úgy, olyan kitartóan és becsülettel állna meg a helyét a szakmájában, mint én és közvetlen társaim, akkor talán még a nő nyugdíjkorhatár leszállításáról is szó lehetne. Lehet, hogy nem így van ez, de engem mindenestre foglalkoztatott már.

Régen várták Helyesen ki-fejezni azt, amit a nép gondol — ez a párt és a kormány szándéka, törekvése. Nos, a fenti beszélgetésből is kiviláglik: a Munka Törvénykönyve módosítása szintén olyan intézkedés, amelyet már régen vártak és akartak a munkástömegek. De — tudjuk — a legjobb terv és rendelet is annyit ér, amennyit megvalósítunk belőle. Ezért kell megszívlelni valamennyi kálalattal azt az intelmet, hogy „most már egy nyelven beszéljünk valamennyien”. Az egész város, az egész ország egységes legyen a munkafegyelm érdekében hozott intézkedések érvényesítésében.

F. N. I.

EMBEREK a földeken

A tanácsháztól a tsz irodába siet. Suri Kálmánnal, a sándorfalvi Új Élet Tsz főállattenyésztőjével megbeszéli a baromfiszűrés előkészületi teendőit. Összesen 2500 tyúk vérvizsgálatát kell elvégeznie dr. Marton Lehel állatorvosnak, hogy kiválasszák az egészséges és a tífuszra hajlamos tojókat.

Három sándorfalvi tsz és a háztáji gazdaságok állatállományának egészségét vizsgálja, óvja Marton Lehel. Az őszhajú, erőteljes állatorvos naponta felkeresi egyik-másik gazdaságot, vagy a háztájiakra hívják. Tavaly például 97-szer járt az Új Élet Tsz-ben, bár havonta kétszer tartozik ellátogatni egy-egy gazdaságba. Sok a teendője, az őszön 41 ezer baromfit oltott be a gazdáknál. A három tsz és a háztáji gazdaságok mintegy 7—8 ezer sertése, több mint 3 ezer birkája, 80 ezer baromfi, több száz szarvasmarha egészségügyi felügyelése sok fáradozást igényel. Távoli tanyákat kell felkeresnie, hogy megelőzze a betegségeket.

A tsz-ekben most nincs semmi baj az állatokkal, bár az istállók, ólak többsége a közönségesen zsúfolt, a higiénia feltételei nem biztosítottak. A takarmányozás sem egészen megfelelő. Mikor ellátogatok az állattenyésztők közé, magyarázom, hogy mire vigyázzanak, mit és hogyan végezzenek.

Harminchétféle körzeti állatorvos Sándorfalva községben. Itt kezdte pályáját, megismerte és megszerette a tájat, az embereket. Itthon érzi magát. A falu forradalmi változása, a pa-

raszti életmód új útja az ő munkáját is módosította.

Eleinte nehéz volt beilleszkednem az újszerű munkakörbe, szokatlan volt a tsz-ek egy helyre zsúfolt állatállományának egészségügyi védelme. De meg szoktam, megismertem. Bár több a teendőm és nehezebb a feladat, az elégtel is több. Öröm látni együtt a szépen fejlődő állatállományt, melyet egy kicsit magaménak is érzek.

Szakmai teendője nagyon lefoglalja. Alig lophat időt kedvteléseire: a nyári horgászás meg a téli bélyeggyűjtés számára, valamint a biológia tanulmányozására. De elsősorban állatorvos, s ezt becsülettel végezni, előrendű kötelességének tartja.

Vonatra száll a cselló

Útra kel a brácsa, vonatra száll a cselló, autóra kerül a lábaitól megfosztott, vászonfelka bújtatott cimbalom. Felkerelkedik a „banda” is, hogy a szegedi Hági étterem után Vátsárhelyen, Makón meg Szentesen is felcsendüljön a dal, hogy: „Még azt mondják nincs Szegeden boszorkány...”

A Dankó Pista zenekar a megvált járja.

Szabó Józsefnek, a Csongrád Megyei Vendéglátó Vállalat igazgatójának támadt az az ötlete, hogy a híres-neves szegedi együttes bemutatkozó hangversenyeket adjon Csongrád megyében. A terv hamar valóra vált. Január 13-án a hódmezővásárhelyi Béke Szálló éttermében, január 20-án a makói Vadász étteremben léptek pódiumra, ma, szerdán este pedig a szentesi Petőfi Szálló éttermének vendégei előtt szólaltatják meg a szárazfát.

A vidéki turné emlékeket idéz: — Játsszunk a vásárhelyi Békében — meséli id. Lakatos Géza, a zenekarvezető primás —, bejön két vendég. Nézzük egymást, aztán rákezdem: „Lemegyek a tengerszélre...” 1949-ben találkoztunk utoljára, de még emlékeztem, mi a nótájuk. Majdnem elsírták magukat... Ez a szép a mi munkánkban!

Makón a „Lehullott a rezgőnyárfá” indította meg leginkább a hallgatókat.

— Kikkel járják most a megvált?

— Fátynál József a klarinétosunk. Az ország egyik legjobb klarinétművésze. Hosszú évekig a legelső pesti zenekarokban játszott. Nemrég került hozzánk... Virágh Ferenc a cimbalmosunk, Czutor Dezső a csellistánk, Árgyelán Kálmán a brácsásunk. A nagybőgőn Kecskés Sándor játszik. Ha vidékre megyünk, neki a legkönnyebb a dolga!

— Más viszi a nagybőgőt?

— Nem! Csak a vonót kell hoznia! Számára minden vendéglobban akad „szerszám”!

— És a kisebbik primás —

A rádióból már hosszú évek óta ismerjük őket. Tudjuk, hogy a kora délutáni „Pihenjünk zeneszó mellett”, a nem sokkal később kezdődő „Rádioreklám” és az este 18 óra 20 perckor induló „Zenés találka” című műsorok valamelyikében biztosan felcsendül a hangjuk. Most — az Országos Rendező Iroda jóvoltából — a személyes találkozássra is sor került: az ismerős hang után megismerjük a hang gazdáját is.

Az irallan szabályoknak megfelelően

aki lassan már egészen „nagy” primás lesz — vidéken is olyan sok tapsot kap? Idős Lakatos úgy is mint mester, de úgy is mint apa, büszkén válaszol:

— Nagy sikere van. Leginkább Dinicu Pacsirtáját kérik tőle. De sok tapsot kap két énekeszólótánktól, Berky Irén és Szűcs Sándor is!

— A megyei hangversenykörön kívül lesz-e még valami jelentős esemény a zenekar életében?

— Január 29-én Pestre utazunk rádiófelvételre. Harminc perces műsort adunk; magyar nóták, csárdások szerepelnek az összeállításban.

— Egyéb tervek?

— Szívesen folytatnánk a megyei vendég szereplést, de ha alkalom nyílna, hangversenyoznánk más megyékben is!

Ha minden jól megy, talán Orosháza is felhangzik majd a dal, amit id. Lakatos Géza olyan sok szívvel szokott játszani, hogy: „... párjához így szól az öreg cigány”.

Akác László

A tánczene Novi Sad-i művészei

először a műsor ható a sok népdal-zai szereplő léptek éneklés. Boros István kellemes hangjához rokonszenves egyéniség párosul. Boros Mirjana átellen és igen temperamentumosan adta elő énekszámait. A szolista Bogdan Dimitrijevic öttagú combozenekara kísérte. Rútin, képzett zenészek, de — lehet, hogy az erősítőre rendezés hibás ebben — a legtöbb

Szegedi és szlovák tanárok kapcsolata

A Csehszlovák Szocialista Köztársaságban a nyitrai pedagógiai fakultáson képezik a magyarnyelvű iskolák tanárait. Korábbi megállapodások alapján a Szegedi Tanárképző Főiskola is segítséget nyújt ehhez a feladathoz. Csaknem valamennyi magyar nyelvű jegyzettel Szegedről látják el a nyitraiakat. A szegedi oktatók rendszeresen tartanak előadásokat a csehszlovákiai városban. Legutóbb dr. Benkő László kandidátus több héti nyelvészeti kérdésekről tartott ismertetéseket az ottani magyar szakos hallgatóknak. Pavel Plutko adjunktus és dr. Andrej Mollicherczik egyetemi tanár viszonzásképpen néhány héti a szegedi főiskola szlovák szakos tanárjelöltjeinek tartott előadásokat.

Hét nyertes

A legutóbbi gépkocsinyeremény-betétkönyvek sorsolása alkalmával Csongrád megyében bőkezű volt a szerencse. A gépkocsinyeremény-betétkönyvek tulajdonosai közül heten nyertek új gépkocsit.

A szerencsés nyertesek közt van Maróti Károly, Zombó, Ménes-járás 66. szám alatti lakos, aki a helyi postahivatalban váltott 10 ezer forintos betétkönyvet, amelyre egy DKW F. 102-es típusú személygépkocsit nyert. Szegeden Tóth Béláné, Petőfitelep 57. utca 1234. szám alatti lakos nyert a Szeged 1-es postahivatalban kiállított 5 ezer forintos betétkönyvvel egy Wartburg személyautót. Balástyán pedig Gera János, a Móra Ferenc Tsz dolgozója könyvére már az első sorsolás alkalmával egy Moszkvas személygépkocsit nyert. Január 30-ig lehet váltani gépkocsinyeremény-betétkönyvet a legközelebbi sorsolási időszakra.

A vendégművészek teljesítményén jó lemezhető a magyar nyelvű éneklő versenytársak hiánya: ha nagyobb volna minden bizonyos, több művészi gondolat dolgoznák ki számaikat.

A. I.